

april 1894?

SENDER

Emil Hannover

RECIPIENT

Johan Rohde

FACTS

Document type:
Letter

Language:
Dansk

Date explanation:
Rohde besvarer 4. april 1894 et brev
fra Hannover i vendinger som kunne
referere til dette brev.

Archive:
Den Hirschsprungske Samling

TRANSCRIPTION

Kære Ven,
Naar mine hastige og muligvis
altfor kategoriske Linjer fra i Aftes
har berørt Dem pinlig, beklager jeg
det paa det oprigtigste.
Det, jeg vilde med hine Linjer, var
blot at udtrykke for Dem, at jeg
fandt Viggo Pedersens Forslag saa
lurvet, at jeg i alle høj Grad vilde
komme i Uoverensstemmelse med
Dem, hvis De af politiske Grunde,
d.v.s. af Frygt for at se den fri
Udstilling sprængt, tiltraadte det.
Jeg tænkte som saa, at Viggo Pedersen
ikke var fremkommen med et saa
radikalt Forslag uden forinden at
have sikret det Støtte, og jeg ansaa
det for sandsynligt, at han havde
fundet en saadan hos Zahrtmann,
Philipsen, Skovgaard og muligvis
flere af de Ældre, som dog virkelig
ofte nok har vist, at det i Grunden
var uforeneligt med deres Natur at
være gaaede med til den fri Udstillings
Opposition. Jeg ved, at De ikke anser
[2]
den fri Udstilling for meget værd
uden disse Folk, véd ogsaa, at De
for enhver Pris vil bevare den
fri Udstillings Existens, og derfor
tænkte jeg mig det som en fjærn
Mulighed, at De kunde tiltræde
et Forslag, som – derom har jeg
ikke et Sekund tvivlet – i Hjærtet
var Dem fuldendt modbydeligt.
Jeg har ofte været uenig med
Dem angaaende de Hensyn, der
er blevne tagne, og De selv har
været med til at tage, til de Ældre

af Parthaverne, F. Ex. i Spørgsmaalet
"Paulsen". Men jeg har aldrig
respekteret Dem en Smule mindre,
fordi De ansaa for god Politik
at gøre, hvad jeg ansaa for
svagt. Hvorledes De selv personlig
stillede Dem til Svagheden, derom
har jeg aldrig været i Tvivl.
Der var derfor i mine
Linjer fra i Aftes ingen Mistanke

[3]

mod Deres Karakter, som jeg alle
Dage har anset for hævet over
enhver Debat. Der var blot en Frygt
for, at De kunde strække Dem videre
end jeg denne Gang kunde anse for i
Overensstemmelse med mine Begreber
om Deres Værdighed. Endnu mindre
var der en Trudsel mod Dem i mit
Brev; jeg maatte blot sige Dem, at
fra at være den gode Forsvarer for
den fri Udstilling, som jeg troer at
have været, maatte og vilde jeg
blive dens Bekæmper, hvis den
saa aldeles svigtede sit Program.
Jeg vilde med Ordet "lejligheds-
vis" – som De rigtig formoder – skjule
for Dem, at jeg havde min Underretning
fra Slott-Møllers. Men det var for
disses Skyld, for Deres Forhold til Dem [!],
og ikke for min egen, jeg gjorde det.
Jeg vilde ikke have, De skulde tro,
at der var Tale om et nyt Forsøg
paa det, De kalder "at sætte Lus i
Skindpelsen". Jeg kom i Aftes fra et
Middagsselskab op i "Bernina", og
dér fandt jeg Slott-Møllers, som sad

[4]

med Henrichsen; de havde alle tre
søgt mig forgæves. Fru Slott-Møller

viste mig den tilsendte Dagsorden
uden Kommentarer; Deres Navn var
ikke blevet nævnt, da jeg bad Op-
varteren give mig Pen og Blæk og
satte mig hen til et andet Bord
og skrev de Linjer til Dem, som
ingen fik at læse.

Jeg skal ikke indlade mig paa at tælle
Slott-Møllers Fejl og endnu mindre
paa at forsvare dem. I alt, hvad De
siger derom, har De Ret, og naar jeg
spørger mig selv, hvad der endnu
binder mig til de Mennesker, saa
er det mest gamle gode Minder, jeg
har fælles med dem og dertil min
Medlidenhed med hende.

Men i denne Sag har de, mig bevidst,
intet illoyalt bedrevet mod Dem,
og jeg mener overhovedet at maatte
advare Dem mod en principmæssig
Forkastelse af alt fra den Kant. Jeg
troer, De efterhaanden er kommet
til at føle det som en Nødvendighed
principmæssig altid at være i Op-
position til Slott-Møllers; saaledes
føler i hvert Fald disse det, og det bidrager
til at opfanatisere Dem dem.

[i venstre margen:]

Jeg skriver disse Linjer i Hast og ude Tid til at vrage
eller vælge mellem mine Ord. Om da et eller andet af disse skulde
berøre Dem anderledes, end det er ment, saa vær for alle Tilfælde

[i margenen foroven:]

overbevist om det, som jeg dog egentlig næppe be-
høver at sige Dem, at jeg har om Dem alle de bedste
Tanker, De kan ønske Dem, og at vort Venskab er mig
saare dyrebart. Deres hengivne E.H.

Kære Dem,

Naar mine hurtige og muligvis
allfor kategoriske Linjer fra i Aften
har berørt Dem pindly, beklager jeg
det paa det oprigtigste.

Det, jeg vilde med mine Linjer, var
blot at iestrykke for Dem, at jeg
fandt Viggo Petersens Forslag saa
lirsel, at jeg i ~~alle~~ høj Grad vilde
komme i Moverestemmelser med
Dem, hvis De af politiske Grunde,
d. v. s. af Frygt for at se den fri
Rebtelling sprengt, tiltraadte det.
Jeg tænkte som saa, at Viggo Petersen
ikke var fremkommen med et saa
radikalt Forslag uden forinden at
have sikret det Støtte, og jeg anser
det for sandsynligt, at han havde
fundet en saadan hos Zahrtmann,
Philipsen, Skovgaard og muligvis
flere af de Andre, som dog virkelig
ofte nok har vist, at det i Grunde
var uforeneligt med deres Natur at
være gaaet med til den fri Rebtellings
Opposition. Jeg vet, at De ikke anser

Den fri Udstilling for meget vord
indse disse Folk, vel ogsaa, at de
for enhver Pris vil bevare den
fri Udstillings Existens, og derfor
tænkte jeg mig det som en fjern
mulighed, at de kunde tiltræde
et Forslag, som — derom har jeg
ikke et Sekund tvivlet — i Hjertet
var dem fuldstændt modhydeligt.
Jeg har ofte været nært med
dem angaaende de Hensyn, der
er bleven tagne, og de selv har
været med til at tage, til de Aldre
af Parthavenne. F. Ex. i Spørgsmaal
"Paulsen". Men jeg har aldrig
respekteret dem en Smule mindre,
fordi de ansaa for god Politik
at gøre, hvad jeg ansaa for
svagt. Hvorledes de selv personlig
stillede dem ^{til} Svagheden, derom
har jeg aldrig været i Tvivl.

Der var derfor i mine
Linger fra i aften ingen mistanke

med Henriksen; De havde alle tre
 søgt mig forgæves. Fru Slott. Möller
 viste mig den tilsendte Dagsorden
 inden Kommentaren; Deres Navn var
 ikke blevet nævnt, da jeg bad Op-
 varteren give mig Pen og Bæk og
 satte mig hen til et andet Bord
 og skrev de Ringer til Dem, som
 ingen fik at læse.
 Jeg skal ikke indlade mig paa at tælle
 Slott. Möllers Tjæl og endnu mindre
 paa at forsvare Dem. I alt, hvad de
 siger derom, har de Ret, og naar jeg
 spørger mig selv, hvad der endnu
 binder mig til de Armeeske, saa
 er det mest gamle gode Minde, jeg
 har fælle med Dem og dertil min
 velviljenhet med hende.
 men i denne Sag har de mig berøbt,
 intet illoyalt behævet mod Dem,
 og jeg mener overhovedet at maatte
 svare Dem med en principmæssig
 Forkastelse af alt fra den Kant. Jeg
 tror, de efterhaanden er kommen
 til at føle det som et Nødvendigheds
 principmæssig altid at være i Op-
 position til Slott. Möllers; saaledes
 føler i hvert Fald flere det, og det bidrager
 til at opfantere alle Dem.

Heri vil jeg ikke at være
 med, men om de at alle andre af mine skrift-
 lene vil jeg anbefale dem det at være, som var for alle Tidspunkt

Deres hengivenhed
 og at jeg har en stor
 interesse i at høre om
 alle de andre
 og at jeg har en stor
 interesse i at høre om
 alle de andre